

Ympäristö- ja rakennuslautakunta 29.06.2023 § 93

§ 93

Espoon ympäristö- ja rakennuslautakunnan lausunto Microsoft 3465 Finland Oy:n Espoon datakeskusalueen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta

Valmistelijat / lisätiedot:
Turula Ari

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Ympäristöjohtaja Söderman Tarja

Espoon ympäristönsuojelu- ja terveydensuojeluviranomaisena toimiva ympäristö- ja rakennuslautakunta antaa Uudenmaan ELY-keskukselle lausunnon Microsoft 3465 Finland OY:n Espoon datakeskusalueen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta.

Ympäristö- ja rakennuslautakunta toteaa, että ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa on kuvattu hankkeen tavoitteet selkeästi. Ympäristövaikutusten arvioinnin painopistealueet on kohdennettu myös pääsääntöisesti hyvin. Joitain painopisteitä on kuitenkin syytä vielä tarkentaa.

Toimintavaihe:

Melu ja tärinä

YVA-ohjelmassa todetaan, että datakeskuksen toiminnan meluvaikutuksia arvioidaan mallinnuksen avulla ja varmistetaan, että toiminnan aiheuttamat melutasot alittavat valtioneuvoston päätöksen 993/1992 melutason ohjearvot. Ympäristö- ja rakennuslautakunta huomauttaa, että ympäristöministeriön asetusta rakennuksen ääniympäristöstä (796/2017) sovelletaan taloteknisten laitteiden meluun, ja muiden kuin ajoittain koekäytettävien taloteknisten laitteiden melua tulee verrata tämän asetuksen lukuarvoihin.

Ympäristön nykytila:

Asutus ja muut herkäät kohteet

YVA-ohjelmassa todetaan, että lähin koulu ja päiväkotit sijaitsevat 1,1 km etäisyydellä hankealueesta. Todellisuudessa Järvenperän koulu sijaitsee noin 650 metrin ja Pilke luontopäiväkotit Pihlajarinne noin 250 metrin päässä hankealueesta. Kuvaan 8 tulisi lisätä myös erityisen herkiksi kohteiksi luokiteltavat päiväkodit.

Eläimistö

Nykytilaa kuvailevassa kappaleessa todetaan, ettei datakeskuksen

mahdolliselta vaikutusalueelta Glimsinjoesta löytnyt EU:n luontodirektiivin liitteen IV suojeltua vuollejokisimpukkaa (*Unio crassus*). Ympäristö- ja rakennuslautakunta kuitenkin huomauttaa, että jos Glimsinjokeen pääsee haitallista kuormitusta, voi sillä olla vaikutusta Espoonjoessa elävään vuollejokisimpukkaan.

Ympäristövaikutusten arviointi ja siinä käytettävät menetelmät:

Vaikutukset kasvillisuuteen, eläimistöön ja suojelukohteisiin

Kappaleessa on pääsääntöisesti otettu huomioon alueella olevat luontoarvot. Arviointimenetelmissä ei suoraan kuitenkaan mainita Oittaaan ulkoilualueetta, jolla on tärkeä virkistysellinen merkitys. YVA-menettelyssä tulee arvioida datakeskuksen vaikutukset Oittaaan ulkoilualueeseen, jonka välittömään läheisyyteen hankealue rajautuu. Reunavaikutuksesta johtuen ulkoilualueen reunametsät voivat muuttua, mikä voi vaikuttaa ulkoilualueen viihtyvyyteen. Datakeskus vie osan ulkoilualueen metsästä, jolloin virkistyspaine pakkautuu pienemmälle alueelle. Tällä voi olla vaikutusta maaston kuluneisuuteen.

YVA-menettelyssä aiotaan käyttää kaavoituksen yhteydessä tehtyjä kasvillisuus ja eläinkartoitusten tuloksia. Hankealueelta on kuitenkin näiden lisäksi kartoitettu uhanalaisia luontotyyppisiä, joita ei ole mainittu. YVA-menettelyssä tulee arvioida hankkeen vaikutukset myös uhanalaisiin luontotyyppisiin, joita sijaitsee hankealueella tai sen läheisyydessä. Kartoitustulokset on syytä pyytää suoraan Espoon kaupungilta.

Ekologiset yhteydet

YVA-menettelyssä aiotaan tarkastella vaikutuksia luonnon monimuotoisuuteen ja vuorovaikutussuhteisiin, kuten ekologiisiin yhteyksiin. Ekologisten yhteyksien tarkastelun lähteenä käytetään Ekologiset yhteydet ja viheralueverkosto Espoossa -julkaisua. Ympäristö- ja rakennuslautakunta huomauttaa, että Espoon alueelta on tehty uudempi Espoon ekologisen verkoston nykytila -selvitys, jota tulee käyttää lähteenä. Hankealueella kulkee maakunnallisesti ja paikallisesti arvokas ekologinen yhteys, joita tuleva datakeskus heikentää. Tämä tulee huomioida.

Vaikutukset pintavesiin

Hankkeen tulevat vaikutukset pintavesiin on arvioitu pääosin hyvin. Arvioinnissa otetaan huomioon esimerkiksi hankealueen ja sen liitännäishankkeilta valuvia vesiä vastaanottavat vesiympäristöt. Näiden huomioiminen on tärkeää ja YVA-selostusvaiheessa tulee hyödyntää Fingridin sähköaseman työmaalta saatuja kokemuksia. Työmaa-aikaisten hulevesien hyvä ennakkosuunnittelu ja oikeaoppinen käsittely ovat erittäin tärkeitä, jotta vältetään haitallisilta vaikutuksilta vesistöihin. Hyvän ennakkosuunnitelman avulla työmaavesien hallinta on sujuvaa ja ennakoitavaa. Työmaavesien hallitsemattomuudella voi olla merkittäviä haitallisia vaikutuksia vesistöihin. Tämä tulee huomioida etenkin Glimsinjoen kohdalla, jossa kutee taimenia. Ympäristö- ja rakennuslautakunta muistuttaa, että myös Glomsinjoessa elää taimenia. Bodominjärvi laskee Glomsinjoen kautta Espoonjokeen, joten Glomsinjoki on syytä ottaa mukaan tarkasteluun. Datakeskushanketta tulee tarkastella hulevesien osalta kokonaisuutena eli millaista kuormitusta hankealueen vaikutusalueella olevat vesistöt vastaanottavat hankkeen eri rakennusvaiheissa.

Hankealueella on potentiaalisia happamia sulfiittimaita. YVA-selostusvaiheessa tulee arvioida sulfiittimaiden vaikutus vesistöihin. Sulfiittimaat kiintoaineksen kanssa aiheuttavat suurimmat riskit hankealueen vaikutuspiirissä oleville vesistöille.

Hankealueen lähellä sijaitsevien uimapaikkojen veden laatua on seurattava myös maanrakennustoiminnan päätyttyä.

Vaikutuksen maa- ja kallioperään sekä pohjaveteen

YVA-arvioinnissa on otettu huomioon lähialueen talousvesikaivojen kartoitus. Ympäristö- ja rakennuslautakunta huomauttaa, että kaivovesiä tulee tarkkailla ennen ja jälkeen maanrakennustöiden aloittamista. Kertaseuranta ei kerro mahdollisista muutoksista.

Matalajärvi on pohjavesivaikutteinen järvi. YVA-menettelyssä on otettava huomioon, millainen vaikutus pohjaveden laskulla voi olla Matalajärveen. Matalajärven vedenpinta ei saa laskea.

Melu- ja värinävaikutukset

Mallinnuksen tulosten tarkastelussa ja meluvaikutusten arvioinnissa kiinnitetään huomiota erityisesti herkkiin kohteisiin, kuten asutukseen, virkistysalueisiin ja häiriintyviin luontokohteisiin. Tarkastelussa ja arvioinnissa tulisi kiinnittää erityistä huomiota myös erityisen herkkiin kohteisiin, kuten sairaaloihin, päiväkoteihin sekä hoito- tai oppilaitoksiin. Ympäristö- ja rakennuslautakunta muistuttaa, että erityisen häiriöherkkiä luontokohteita ovat Matalajärvi ja Bodominjärvi. Matalajärvi on linnustollisesti arvokasta aluetta ja Bodominjärvellä on iso virkistykellinen merkitys. Bodominjärvi on laaja järvialue, jossa melu voi kantautua laajalle alueelle.

Hankealueen kaavamääräyksessä lukee, että alueella ei saa tehdä paalutuksia tai muuta erittäin häiritsevää melua tai värinää aiheuttavia toimenpiteitä 15.4.-30.6. ja 1.9.-31.10 välisenä aikana. Värinä- ja meluvaikutuksia luontokohteisiin (erityisesti Matalajärveen) on syytä tarkastella YVA-selostuksessa.

Vaikutukset ilmanlaatuun

Kappaleessa esitetään, että rakennusvaiheen ilmanlaadun vaikutusten arvioinnissa keskitytään niihin herkkiin tai häiriintyviin kohteisiin, jotka sijoittuvat noin 200 metrin säteelle hankealueen rajoista. Kivenmurskauksesta ja louhinnasta syntyy yleensä enemmän pölyä kuin muusta rakentamisesta ja esimerkiksi valtioneuvoston asetuksessa kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (800/2010) on 400 metrin ehdoton suojaetäisyys toiminnan melulle ja pölylle erityisen alttiisiin kohteisiin, kuten sairaaloihin, päiväkoteihin sekä hoito- tai oppilaitoksiin. Ilmanlaadun vaikutuksia tulisi arvioida ainakin louhinnan ja murskauksen osalta vähintään 400 metrin etäisyydeltä alueista, joissa näitä töitä tehdään.

Vaikutukset ilmastoon

YVA-ohjelmassa mainitaan, että varavoimageneraattoreissa pyritään käyttämään bioperäistä polttoöljyä mahdollisuuksien mukaan. YVA-selostuksessa tulee avata, mitä tällä tarkoitetaan. Lisäksi tulee arvioida, kuinka usein varavoimageneraattoreita tarvitaan. Ympäristö- ja

rakennuslautakunta huomauttaa, että usein käytössä olevilla varavoimageneraattoreilla on ilmastovaikutuksia, mikäli polttoaineena käytetään fossiilisia polttoaineita. Fossiilisen ja bioperäisen polttoaineen päästöjä tulee vertailla.

Vaikutukset ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen

Melun osalta on otettava huomioon asumisterveysasetus (545/2015). Esimerkiksi pienitaajuinen melu täytyy ottaa huomioon lähimpien kiinteistöjen sisätiloissa ja teknisten laitteiden yöaikaisen melun enimmäistaso LAF_{max} (klo 22–7) ei saa ylittää 33 dB lähimpien kiinteistöjen sisätiloissa. Lisätietoa saa Asumisterveysasetuksen soveltamisohje osa II (Asumisterveysasetus § 11-13 Dnro 2731/06.10.01/2016).

Lisäksi on otettava huomioon Sosiaali- ja terveysministeriön asetus asunnon ja muun oleskelutilan terveydellisistä olosuhteista sekä ulkopuolisten asiantuntijoiden pätevyysvaatimuksista. (545/2015).

Käsittely

Päätös

Ympäristö- ja rakennuslautakunta:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Lausuntopyyntö

Microsoft 3465 Finland Oy suunnittelee Espooseen rakennettavaa datakeskushanketta. Hankkeelle on käynnistetty ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA-menettely), jonka ympäristövaikutusten arviointiohjelma (YVA-ohjelma) on ollut nähtävillä 10.5.2023– 8.6.2023.

<https://www.ymparisto.fi/fi/osallistu-ja-vaikuta/ymparistovaikutusten-arviointi/espooon-datakeskusalue-espoo>

Uudenmaan ELY-keskus on 10.5.2023 pyytänyt Espoon ympäristönsuojeluviranomaiselta ja Espoon terveydensuojeluviranomaiselta lausuntoa Microsoft 3465 Finland Oy:n Espoon datakeskusalueetta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta. 8.6.2023 mennessä. Lausunnon antamiseen on pyydetty ja saatu lisäaikaa 30.6.2023 asti.

Ympäristövaikutusten arvioinnin vaiheet

Ympäristövaikutusten arviointi perustuu lakiin ympäristövaikutusten arviointimenettelystä 252/2017. Arviointimenettely sisältää arviointiohjelmavaiheen ja arviointiselostusvaiheen. Arviointiohjelmaan kootaan tiedot hankkeesta, arvioitavista vaihtoehdoista, päästöistä ja sijoituspaikan ympäristöstä. Lisäksi kuvataan suunnitelmat ja menetelmät ympäristövaikutusten selvittämiseksi sekä osallistumisen ja tiedottamisen järjestäminen. Tiedot kootaan arviointiohjelmaan (YVA-ohjelmaan), joka toimitetaan yhteysviranomaiselle. Varsinainen ympäristövaikutusten arviointityö tehdään arviointiselostusvaiheessa (YVA-selostus).

Ympäristövaikutusten arviointimenettely on aloitettu keväällä 2023 YVA-ohjelman laatimisella. YVA-selostus valmistuu arviolta loppuvuodesta 2023. Tavoitteena on, että hankkeen YVA-menettely päättyisi vuoden 2024 alussa. Datakeskuksen rakentaminen on tarkoitus aloittaa vuoden 2024 aikana ja rakentaminen kokonaisuudessaan kestää arviolta vuoteen 2032 asti.

Hanke

Hepokorven datakeskuksen hankealue on kooltaan noin 28 hehtaaria ja sijoittuu Kehä III:n länsi-/pohjoispuoliselle Hepokorven ja Tollinmäen väliselle alueelle. Hankealueen läheisyydessä sijaitsevat mm. Bodominjärvi ja Matalajärvi.

Hankealueelle rakennetaan neljä datakeskusrakennusta ja niille tarvittavat tukitoiminnot kuten kunnossapito- ja toimistorakennukset, tarvittavat huoltotiet ja parkkialueet. Keskuksen sähkösaanti halutaan turvata myös poikkeustilanteissa, minkä vuoksi datakeskus varustetaan varavoimageneraattoreilla. Datakeskuksen tarvitsema sähkö saadaan kantaverkosta ja laitoksen hukkalämpöä hyödynnetään Espoon kaukolämpöverkon lämmityksessä.

Hanke on käynyt läpi YVA-menettelyn mukaisen tarveharkinnan ja saanut Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta (ELY-keskus) päätöksen asiasta 1/2023 (UUDELY/6968/2022). Uudenmaan ELY-keskus on päätöksessään esittänyt, ettei hankkeesta aiheudu sellaisia ympäristövaikutuksia, joita olisi YVA-menettelyn myötä tarpeen tarkastella. Hanke on kuitenkin päätöksen jälkeen muuttunut varavoimageneraattoreiden määrän ja teho osalta, jolloin YVA-menettely on tullut tarpeelliseksi.

YVA-ohjelmassa tarkastellaan hankkeen suunnitelmien mukaista toteuttamista (hankevaihtoehto VE1) ja toisena vaihtoehtona hankkeen toteuttamatta jättämistä (hankevaihtoehto VE0), jolloin datakeskusta ei rakennettaisi eikä näin ollen otettaisi käyttöön.

VE1: tilanne, jossa hankealueelle suunniteltu datakeskus rakennetaan ja otetaan käyttöön. Suunnitelman mukaan hankealueelle rakennetaan neljä konesalirakennusta ja sen tukitoiminnot. Datakeskuksen yhteenlaskettu sähköteho on noin 200MW. Datakeskuksen yhteyteen rakennettavien varavoimageneraattoreiden yhteenlaskettu polttoainetehto on noin 660 MW.

VE0: tilanne, jossa datakeskusta ei rakenneta eikä oteta käyttöön hankealueella. Tässä vaihtoehdossa hankealue voidaan ottaa tulevaisuudessa muuhun alueen kaavoituksen mahdollistamaan käyttöön.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

- Datakeskuksen sijainti

Tiedoksi

Uudenmaan ELY-keskus

